

Turun kaupunkiseudun kuntayhtymän edunvalvontatavoitteet vuodelle 2023

Turun kaupunkiseudun kuntayhtymän perussopimuksen 3 §:n mukaan kuntayhtymä huolehtii jäsenkuntien yhteisestä edunvalvonnasta. Edunvalvonnan toteutuksesta vastaa seutujohtaja yhdessä jäsenkuntien kanssa.

Maamme uusi eduskunta valittiin 2.4.2023 järjestetyissä vaaleissa. Kevään 2023 aikana hallitusneuvotteluissa muodostetaan uusi hallitus, joka alkaa toteuttaa hallitusohjelmaansa.

Seuraavalla hallituskaudella valtion on kiinnitettävä erityistä huomiota kaupunkien ja kaupunkiseutujen kasvun edellytyksiin. Valtakunnallisessa päätöksenteossa on viime vuosina korostunut hyvinvointialueiden perustaminen. Elinvoiman ja talouskasvun edistäminen on kuitenkin ennen kaikkea kuntien ja kaupunkiseutujen tehtävä. Uuden eduskunnan ja hallituksen onkin seuraavaksi panostettava kuntiin ja turvattava kuntien riittävä perusrahoitus ja investointikyky.

Turun kaupunkiseutu muodostaa yhdessä pääkaupunkiseudun ja Tampereen seudun kanssa kasvukolmion, jonka alueella tuotetaan yli puolet Suomen bruttokansantuotteesta. Turun kaupunkiseudun kasvu ruokkii kasvukolmion ja koko Suomen menestystä. Siksi kaupunkiseudun koulutustarjonnan on vastattava kysyntää ja liikenneyhteyksien oltava sujuvia.

Turun kaupunkiseutu on Suomelle tärkeä portti länteen. Turun ja Naantalin satamista liikennöivät alukset kuljettavat suuren osan Suomen ja Pohjoismaiden välisestä tavaraliikenteestä. Turun kaupunkiseudun logistiset yhteydet ovat oleellisia kansainvälisen kaupan, talouskasvun ja Suomen huoltovarmuuden kannalta.

Kuntayhtymän edunvalvontatavoitteet päivitetään vuoden 2023 lopussa. Tavoitteiden päivityksessä huomioidaan vuoden 2023 aikana hyväksyttävä seutustrategia.

TAVOITTEET

Parhaat ja varmat yhteydet länteen

1. *Raideliikenteen kehittäminen*

Turun tunnin juna on nopea kaksiraiteinen junayhteys, joka lyhentää Turun kaupunkiseudun ja Helsingin välistä matka-aikaa sekä tuo uusia mahdollisuuksia kasvuun ja kehitykseen. Espoo–Salo-oikorataosuus ja Salo–Turku välille tulevat rataoikaisut lyhentävät merkittävästi Helsingin ja Turun välistä ratayhteyttä. Kaksiraiteisuus sujuvoittaa junaliikennettä ja mahdollistaa uudet lähijunayhteydet Varsinais-Suomessa. Turun tunnin junan suunnittelu valmistuu vuonna 2023 ja rakentamispäätös voidaan tehdä heti uuden hallituskauden alussa.

Kaupunkiseudun raideliikenteen kehittämiseksi Raisio-Naantali raideyhteys on perusparannettava ja sähköistettävä. Hanke parantaa raideyhteyksiä Naantalın satamaan ja mahdollistaa henkilöjunaliikenteen seudullisen kehittämisen. Yhteyden ratasuunnitelmat valmistuvat vuonna 2023 ja rahoituspäätös voidaan tehdä heti uuden hallituskauden alussa.

2. *E18 tie*

E18 eli Eurooppatie 18 on osa Euroopan laajuista TEN-T-tieverkon ydinkäytävää. Turun kaupunkiseudulla E18 kulkee Naantalista Turun kehätietä pitkin kunnes liittyy valtatiehen 1. Tie vaatii merkittäviä parannuksia Naantalissa ja Raisiossa. Naantalın sataman liikenneyhteyksien parantamiseksi Naantalın ja Raision välinen yhteys on nelikaistaistettava ja liittymiä sujuvoitettava. Raision keskustassa tie on pahoin ruuhkautunut ja tilanteen korjaaminen vaatii tunnelin Raision keskustan ali. Raision keskustaa koskevat suunnitelmat ovat jo valmiit ja rakennuspäätös voidaan tehdä vuoden 2023 aikana. Suomi on sitoutunut kunnostamaan TEN-T-väylät vuoteen 2030 mennessä.

Kaupunkiseutujen hyvä taloudellinen kantokyky ja työvoiman saatavuus on varmistettava

3. *Kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistaminen*

Kuntien lakisääteisten palveluiden rahoituspohjaa on vahvistettava ja valtionosuusjärjestelmä uudistettava. Valtion osuus kuntien lakisääteisten tehtävien rahoituksesta on pienentynyt 2000-luvulla ja sote-uudistus puolitti

kuntien talouden. Valtionosuusjärjestelmän tulee vastata uuden kunnan uusia tehtäviä ja kasvavien kuntien investointitarpeita. Vanhaan tehtäväjakoon liittyvät elementit tulee poistaa kuntien valtionosuudesta ja rahoituksen määräytymisperusteet on muutettava vastaamaan uusia kuntien lakisääteisiä tehtäviä.

4. Valtion osallistuminen kaupunkiseutujen infrahankkeisiin

Suurten kaupunkiseutujen ja valtion välistä MAL-sopimusmenettelyä on jatkettava ja sopimus pohjaista yhteistyötä vahvistettava.

MAL-kaupunkiseutujen ja valtion tulee neuvotella liikenne- ja rahoituksen yhteisrahoitusmallin yleisperiaatteet selväksi ennen seuraavaa sopimuskierrosta. Valtion tulee panostaa vahvemmin kaupunkiseutujen välisiin ja niiden sisäisiin liikenneinvestointeihin, joilla vahvistetaan maan kilpailukykyä. Kuntien kustannusvastuuta valtion infrasta ei tule lisätä. Kaupunkiseutujen liikennehankkeille on haettava aktiivisesti EU-rahoitusta valtion rahoituksen lisäksi.

5. Työvoiman saatavuuden turvaaminen

Turun kaupunkiseudulla työvoiman saatavuus on jatkossa yksi tärkeimmistä asioista niin talouskasvun kuin arjen palveluiden kannalta. Työvoiman saatavuuden turvaamiseksi ja osaajapulan ratkaisemiseksi korkeakoulujen ja ammatillisen koulutuksen koulutusvastuiden ja aloituspaikkojen määrän on vastattava seudun tarpeita. Kansainvälisiä osaajia tarvitaan kaupunkiseudulla useiden eri alojen tarpeisiin ja heidän rekrytointiaan on helpotettava ja Suomeen asettautumistaan tuettava. Elinkeinoelämän ohella kunnilla on omat kriittiset tarpeensa ja muun muassa varhaiskasvatuksen osaajapulaan on löydettävä ratkaisu.